

VALSTYBINĖ KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJA
N U T A R I M A S

**DĖL GERIAMOJO VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ TVARKYMO BEI PAVIRŠINIŲ
NUOTEKŲ TVARKYMO PASLAUGŲ ĮMONIŲ APSKAITOS ATSKYRIMO IR
SĄNAUDŲ PASKIRSTYMO REIKALAVIMŲ APRAŠO PATVIRTINIMO**

2017 m. d. Nr. O3E-
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 9 straipsniu bei atsižvelgdama į Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) Šilumos ir vandens departamento Ekonominės analizės skyriaus 2017 m. d. pažymą Nr. O5E- „Dėl Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“, Komisija n u t a r i a:

1. Patvirtinti Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašą (toliau – Aprašas) (pridedama).

2. Pripažinti netekusiais galios nuo 2018 m. sausio 1 d. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodikos, patvirtintos Komisijos 2006 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. O3-92 „Dėl Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodikos“, I, II, III, IV, V skyrius ir 45.1.5 papunktį.

3. Nustatyti, kad Aprašas:

3.1. įsigalioja 2018 m. sausio 1 d.;

3.2. taikomas rengiant ir teikiant 2018 metų ir vėlesnių ataskaitinių laikotarpių duomenis.

4. Nustatyti, kad po Aprašo įsigaliojimo dienos per 6 mėnesius Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų įmonės pateikia patikslintą Reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo sistemos laisvos formos aprašą.

Komisijos pirmininkas

PATVIRTINTA

Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės
komisijos

2017 m. nutarimu Nr. O3E-

GERIAMOJO VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ TVARKYMO BEI PAVIRŠINIŲ NUOTEKŲ TVARKYMO PASLAUGŲ ĮMONIŲ APSKAITOS ATSKYRIMO IR SĄNAUDŲ PASKIRSTYMO REIKALAVIMŲ APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja reguliavimo apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą.

2. Aprašo tikslas – sudaryti prielaidas įgyvendinti Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatyme (toliau – Įstatymas) nustatytus tikslus, taip pat padidinti Lietuvos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų investicinės aplinkos stabilumą bei skaidrumą.

3. Aprašas parengtas vadovaujantis Įstatymo 9, 17, 33 ir 34 straipsniais.

4. Geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai, paviršinių nuotekų tvarkytojai toliau kartu vadinami Ūkio subjektais.

5. Aprašu vadovaujasi:

5.1. Ūkio subjektai, įgyvendindami apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą, taip pat informacijos teikimą atitinkamoms viešojo administravimo institucijoms Įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka;

5.2. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija), užtikrindama tinkamą Ūkio subjektų apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo įgyvendinimą bei nustatydamą geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainas (kainų dedamąsias) Įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka.

6. Apraše vartojamos šios sąvokos:

6.1. Apskaitos atskyrimas – Ūkio subjekto ataskaitinio laikotarpio pajamų, sąnaudų, ilgalaikio turto priskyrimas verslo vienetams, juos prilyginant savarankiškiems subjektams.

6.2. Ataskaitinis laikotarpis – laikotarpis, sutampantis su Ūkio subjekto finansiniais metais.

6.3. Atsiskaitomųjų apskaitos prietaisų priežiūros ir vartotojų aptarnavimo veikla – veikla, apimanti apskaitos prietaisų priežiūrą (įrengimą, pakeitimą, taisymą, metrologines patikras), sąskaitų, mokėjimo pranešimų apie suteiktas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas parengimą ir pateikimą vartotojams ir abonentams, vandens suvartojimo ir mokėjimų apskaitą, vartotojų ir abonentų informavimą bei kitą su geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų pardavimu susijusią veiklą.

6.4. Bendrosios sąnaudos – sąnaudos, kurios su konkrečia paslauga ar verslo vienetu nesiejamos nei tiesiogiai, nei netiesiogiai ir paskirstomos taikant norminius ekonomine bei technine logika pagrįstus kriterijus.

6.5. Geriamojo vandens gavyba – vandens, kuris atitinka teisės aktų nustatytus geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimus arba kuris tinka šitokiam vandeniui paruošti, surinkimas iš vandeningojo sluoksnio ar natūralaus šaltinio specialiais įrenginiais;

6.6. Geriamojo vandens ruošimas – gamtinio vandens savybių gerinimas fizikiniais, cheminiais ir biologiniais metodais, kad jis atitiktų teisės aktais nustatytus geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimus bei tenkintų vandens vartotojų poreikius;

6.7. Geriamojo vandens pristatymas – techninių ir organizacinių priemonių, kuriomis užtikrinamas geriamojo vandens pristatymas vartotojams ir abonentams, visuma;

6.8. Geriamojo vandens tiekimas – geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo vykdoma veikla, apimanti technines, organizacines ir ekonomines priemones, reikalingas geriamajam vandeniui išgauti, ruošti, pristatyti ir parduoti abonentams ir (ar) vartotojams;

6.9. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veikla – atsiskaitomųjų apskaitos prietaisų priežiūra ir vartotojų aptarnavimas, geriamojo vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas;

6.10. Nepaskirstomos sąnaudos – sąnaudos, kurias Ūkio subjektas patiria ataskaitiniu laikotarpiu, tačiau kurios nebūtinės nei galutinėms paslaugoms (produktams) teikti (reguliuojamų kainų paslaugų (produktų) vertei kurti), nei reguliuojamos veiklos nepertraukiamumui, saugumui ir stabilumui užtikrinti. Šias sąnaudas Ūkio subjektas patiria savo investicijų gražos sąskaita reguliuojamoje veikloje arba apskaito kaip nereguliuojamos veiklos sąnaudas.

6.11. Netiesioginės sąnaudos – sąnaudos, kurios su konkrečia paslauga (produktu) siejamos netiesiogiai ir paskirstomos taikant norminius ekonomine bei technine logika pagrįstus kriterijus.

6.12. Kriterijus – veiksnys, kuriuo vadovaujantis pagal priežastingumo ryšį konkrečios pajamų, sąnaudų, ilgalaikio turto sumos priskiriamos paslaugoms (produktams) ir (arba) verslo vienetams. Įmonės naudojamas kriterijus turi būti ekonomiškai pagrįstas, logiškai pateisinamas ir nustatytas nediskriminaciniais pagrindais.

6.13. Netiesioginis paskirstymas – pajamų, sąnaudų ir ilgalaikio turto priskyrimas vienam ar keliems verslo vienetams ar paslaugoms proporcingai pagal nustatytą kriterijų.

6.14. Nuotekų dumblas – buitinių ar komunalinių ir kitų panašios sudėties nuotekų valymo įrenginiuose susidarantis dumblas;

6.15. Nuotekų dumblo tvarkymas – nuotekų dumblo tankinimas, apdorojimas prieš anaerobinį apdorojimą, anaerobinis apdorojimas ir sausinimas, džiovinimas, kompostavimas, nuotekų dumblo arba jo komposto išvežimas;

6.16. Nuotekų surinkimas – nuotekų paėmimas iš jų susidarymo vietos ir transportavimas skirstomaisiais ir magistraliniais tinklais bei asenizacijos transporto priemonėmis;

6.17. Nuotekų valymas – teršalų šalinimas iš nuotekų;

6.18. Nuotekų tvarkymas – teisės aktų nustatyta tvarka vykdomas nuotekų surinkimas, laikymas, transportavimas, valymas, apskaita, tyrimas, išleidimas į aplinką ir (ar) valant susidariusių atliekų (dumblo) tvarkymas;

6.19. Paskirstomos sąnaudos – Ūkio subjekto faktiškai patirtos sąnaudos, kurios yra būtinos reguliuojamos veiklos verslo vieneto veiklai vykdyti, pajamoms uždirbti ar ekonominei naudai gauti. Šios būtinos (valstybės normuojamos) sąnaudos paskirstomos reguliuojamos veiklos verslo vienetams ir paslaugoms šiame Apraše nustatyta tvarka.

6.20. Paviršinių nuotekų tvarkymas – paviršinių nuotekų surinkimas, transportavimas, valymas, apskaita, išleidimas, valymo metu susidarančio dumblo (šlamo) pirminis tvarkymas;

6.21. Reguliavimo apskaitos sistema – Ūkio subjekto veiklos apskaitos, apimančios apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą, sistema, sukurta ir naudojama reguliavimo tikslais;

6.22. Sąnaudų vienaarūšiškumas (sąnaudų homogeniškumas) – sąnaudų savybė, kuri leidžia jas grupuoti pagal bendrus požymius;

6.23. Sąnaudų paskirstymas – Ūkio subjekto sąnaudų priskyrimas nustatytiems verslo vienetams ir paslaugoms;

6.24. Sąnaudų centras – vidaus veikla (procesas) ar vidaus paslauga (produktas), kurioms tarpiniame sąnaudų paskirstymo etape yra priskiriama tam tikra netiesioginių sąnaudų suma, pagal priežastingumo principą siekiant paskirstyti netiesiogines sąnaudas galutinėms paslaugoms (produktams).

6.25. Tiesioginės sąnaudos – sąnaudos, kurias galima tiesiogiai ir vienareikšmiškai priskirti konkrečioms paslaugoms (produktams).

6.26. Verslo vienetas – Ūkio subjekto veiklos dalis, skirta tam tikros grupės paslaugoms teikti. Verslo vienetą sudaro visi Ūkio subjekto ištekliai, tų išteklių transformavimo veiklos ir (ar) procesai, susiję su šios grupės paslaugų vertės kūrimu ir tokių paslaugų teikimu galutinių paslaugų gavėjams.

7. Kitos šiame Apraše vartojamos sąvokos atitinka sąvokas, apibrėžtas Įstatyme ir kituose geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose bei verslo apskaitos standartuose.

8. Aprašas netaikomas organizuojant ir tvarkant buhalterinę apskaitą ir rengiant finansines atskaitas Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme bei Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatyme nustatyta tvarka.

II SKYRIUS APSKAITOS ATSKYRIMO TAISYKLĖS

9. Apskaitos atskyrimo tikslai yra:

9.1. atskleisti verslo vieneto, kaip santykinai atskiros Ūkio subjekto verslo (veiklos) dalies, veiklos rezultatus per ataskaitinį laikotarpį, įskaitant faktiškai gautą investicijų grąžą;

9.2. atskleisti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų pajamų ir sąnaudų formavimąsi.

10. Ūkio subjektas, įgyvendindamas apskaitos atskyrimą, privalo vadovautis šiais principais:

10.1. priešastingumo – Ūkio subjektas ataskaitinio laikotarpio pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą tiesiogiai arba netiesiogiai turi paskirstyti verslo vienetais ir paslaugoms (produktams) atitinkamai pagal veiklą ar veiklas, kurios nulėmė tų pajamų uždirbimą, sąnaudų atsiradimą (susiformavimą) ar ilgalaikio turto įsigijimą;

10.2. objektyvumo – Ūkio subjektas per ataskaitinį laikotarpį uždirbtų pajamų, patirtų sąnaudų ir ilgalaikio turto paskirstymą verslo vienetais ir paslaugoms (produktams) turi atlikti nešališkai, nesiekdamas iškreipti bet kurios paslaugos ar verslo vieneto ataskaitinio laikotarpio rezultatų (pelno ar nuostolio) ir paveikti Reguliavimo apskaitos sistemos informacijos gavėjų priimamų sprendimų;

10.3. pastovumo – Ūkio subjektas skirtingais ataskaitiniais laikotarpiais turi taikyti tą pačią Reguliavimo apskaitos sistemą, išskyrus tuos atvejus, kai:

10.3.1. dėl įvykusių reikšmingų įvykių ar aplinkybių reikia Ūkio subjekto naudojamos Reguliavimo apskaitos sistemos loginių pakeitimų;

10.3.2. Komisija reikalauja pakeisti Ūkio subjekto taikomą Reguliavimo apskaitos sistemą, kai ši neatitinka galiojančių teisės aktų;

10.4. skaidrumo – Ūkio subjektas ataskaitinio laikotarpio pajamų, sąnaudų ir ilgalaikio turto paskirstymą verslo vienetais ir paslaugoms (produktams) turi atlikti taip, kad kiekviename pajamų, sąnaudų ir ilgalaikio turto paskirstymo etape ir galutinėse ataskaitinio laikotarpio suvestinėse būtų galima aiškiai, skaidriai ir nesudėtingai nustatyti Ūkio subjekto pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą pagal verslo vienetus ir paslaugas. Ūkio subjektas privalo užtikrinti Reguliavimo apskaitos sistemos duomenų teisingumą, tikrumą ir savalaikiškumą (įvedimą laiku);

10.5. patikimumo – Ūkio subjektas turi užtikrinti, kad pateikiama informacija tiksliai atspindėtų Ūkio subjekto finansinę būklę, joje nebūtų klaidų ir nukrypimų nuo teisės aktų reikalavimų.

10.6. kaupimo – Ūkio subjektas ataskaitinio laikotarpio pajamas ir sąnaudas turi įtraukti į Reguliavimo apskaitos sistemą ir paskirstyti verslo vienetais ir paslaugoms (produktams), vadovaudamasis pajamų uždirbimo ir sąnaudų patyrimo faktu bei neatsižvelgdamas į pinigų gavimo ir išmokėjimo faktą;

10.7. naudingumo – Ūkio subjektas turi parengti ir taikyti tokią Reguliavimo apskaitos sistemą, kurios teikiama informacija būtų išsami, tinkama naudoti ir suprantama tos informacijos gavėjams tiek Ūkio subjekto viduje, tiek už jo ribų.

10.8. optimalumo – reguliavimo apskaitos sistemoje naudojamos informacijos detalumas turi būti toks, kad reguliuojamos veiklos apskaitos informacijos rengimo sąnaudos nebūtų didesnės už naudą, kurią tikimasi gauti ją panaudojus.

11. Reguliavimo apskaitos sistemoje pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą leidžiama įtraukti į apskaitą tik vieną kartą – sudarant apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo ataskaitas. Ūkio subjektui draudžiama tas pačias pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą įtraukti į apskaitą daugiau kaip vieną kartą. Ūkio subjektas privalo užtikrinti, kad Reguliavimo apskaitos sistema atitiktų šio Aprašo reikalavimus. Ūkio subjektas privalo suformuoti tokią Reguliavimo apskaitos sistemą, kuri leistų pateikti Apraše nurodytą informaciją bei visiškai įsitikinti apskaitos atskyrimo bei sąnaudų paskirstymo taisyklių įgyvendinimu.

12. Ūkio subjektas, vykdydamas apskaitos atskyrimą, ataskaitinio laikotarpio pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą privalo paskirstyti pagal šiuos verslo vienetų:

12.1. geriamojo vandens tiekimo (įskaitant perkamą vandenį) veiklos verslo vienetą. Šiame verslo vienetė Ūkio subjektas privalo, išskyrus skirstant pajamas, numatyti tokias paslaugas:

12.1.1. geriamojo vandens gavyba;

12.1.2. geriamojo vandens ruošimas;

12.1.3. geriamojo vandens pristatymas (įskaitant pristatymą transporto priemonėmis);

12.2. nuotekų tvarkymo veiklos verslo vienetą. Šiame verslo vienetė Ūkio subjektas privalo numatyti tokias paslaugas:

12.2.1. nuotekų surinkimas centralizuotais nuotekų surinkimo tinklais;

12.2.2. nuotekų transportavimas asenizacijos transporto priemonėmis;

12.2.3. nuotekų valymas;

12.2.4. nuotekų dumblo tvarkymas;

12.2.5. paviršinių nuotekų tvarkymas;

12.3. atsiskaitomųjų apskaitos prietaisų priežiūros ir vartotojų aptarnavimo veiklos (toliau – Apskaitos veikla) verslo vienetą;

12.4. kitos reguliuojamos veiklos verslo vienetą, kurį sudaro Ūkio subjekto veikla, nereguluojama pagal Įstatymą, bet reguliuojama pagal kitą Lietuvos Respublikos įstatymą (kiekvienai Komisijos reguliuojamai veiklai suformuojant savarankišką verslo vienetą);

12.5. nereguluojamos veiklos verslo vienetą, kurį sudaro Ūkio subjekto veikla, nereguluojama pagal Įstatymą arba kitus Lietuvos Respublikos įstatymus (visą Komisijos nereguluojamą veiklą formuojant kaip vieną verslo vienetą).

13. Ūkio subjektas ataskaitinio laikotarpio sąnaudas turi paskirstyti verslo vienetams ir juos sudarančioms paslaugoms, vadovaudamasis sąnaudų paskirstymo taisyklėmis, kaip nurodyta Aprašo III skyriuje.

14. Ūkio subjektas ataskaitinio laikotarpio pajamas turi paskirstyti tiesiogiai paslaugoms, sudarančioms verslo vienetą, remdamasis atsiskaitymų su vartotojais ir abonentais sistemos įrašais ir apmokėjimui išrašytų sąskaitų (sąskaitų tvarkymo sistemos) informacija. Jeigu ataskaitinio laikotarpio pajamų negalima tiesiogiai priskirti konkrečioms paslaugoms (verslo vienetams), pajamos paskirstomos naudojant atitinkamus pajamų paskirstymo kriterijus ir laikantis Aprašo 10 punkte nurodytų principų.

15. Jei Ūkio subjektas nuomoja reguliuojamoje veikloje naudojamą ilgalaikį turtą, o to turto vertę ir su tuo turtu susijusias sąnaudas, atsižvelgdamas į optimalumo principą, priskiria tik reguliuojamoms veikloms, tokiu atveju Ūkio subjektas ne mažiau kaip 50 proc. nuomos pajamų, kurias gauna dėl išnuomoto ar panaudos teisėmis perduoto turto, turi priskirti Ūkio subjekto teikiamoms reguliuojamoms paslaugoms, kurioms priskiriamas šis turtas. Likusi nuomos pajamų dalis priskiriama nereguluojamos veiklos verslo vienetui.

16. Tais atvejais, kai investicijos vykdomos dalyvaujant kitoms energetikos, elektroninių ryšių ar kitą infrastruktūrinę veiklą vykdančioms įmonėms, ta dalimi, kuria šios investicijos, susijusios su inžinerinių darbų sąnaudomis, turi būti paskirstomos tarp atitinkamą infrastruktūrinę veiklą vykdančių įmonių. Iki 50 proc. investicijos vertės dalies, finansuotos iš kitų ūkio subjektų, vykdančių infrastruktūrinę veiklą, lėšų, vykdant inžinerinių darbų sąnaudų pasidalinimą, gali būti įtraukiama į reguliuojamo verslo vieneto ir paslaugos reguliuojamo turto vertę.

17. Ūkio subjektas ilgalaikio turto vertę verslo vienetais turi paskirstyti tokia tvarka:

17.1. kai ilgalaikis turtas yra naudojamas konkrečiai paslaugai teikti ar konkretaus verslo vieneto veiklai užtikrinti, ilgalaikio turto vertę Ūkio subjektas turi tiesiogiai priskirti konkrečiai paslaugai ar konkrečiam verslo vienetai;

17.2. kai ilgalaikis turtas yra susijęs su keliais verslo vienetais ar keliomis paslaugomis, jo vertė paskirstoma netiesiogiai atitinkamiems verslo vienetais ar atitinkamoms paslaugoms pagal tai, koku mastu ilgalaikis turtas naudojamas verslo vieneto veikloje ar paslaugos teikimo veikloje, naudojant ekonomiškai pagrįstus paskirstymo kriterijus ir laikantis Aprašo 10 punkte nurodytų principų.

17.3. kai ilgalaikis turtas yra naudojamas bendram veiklos palaikymui (užtikrinimui), šio ilgalaikio turto vertę Ūkio subjektas turi proporcingai paskirstyti verslo vienetais ir paslaugoms, naudojant ilgalaikio turto paskirstymo kriterijus;

17.4. Ūkio subjektui, vykdančiam ilgalaikio turto paskirstymą Aprašo 12 punkte nurodytiems verslo vienetais ir paslaugoms, draudžiama priskirti:

17.4.1. plėtros darbų vertę, iki ilgalaikio turto vienetų, kurių formavimui buvo atliekami plėtros darbai, eksploatacijos pradžios;

17.4.2. prestižo vertę;

17.4.3. investicinio turto vertę;

17.4.4. finansinio turto vertę;

17.4.5. atidėtojo mokesčio turto vertę;

17.4.6. kito ilgalaikio turto vertę, kuris nėra būtinas reguliuojamai veiklai vykdyti, įskaitant meno kūrinius, laisvalaikio ir pramogų inventorių ir pan.;

17.4.7. bet kokio ilgalaikio turto vertės pokytį, susijusį su ilgalaikio turto perkainojimu;

17.4.8. nebaigtos statybos vertę, nenaudojamų, likviduotų, nurašytų, laikinai nenaudojamų (užkonservuotų), esančių atsargose ilgalaikio turto vienetų vertę, išnuomoto ar panaudos teisėmis perduoto turto vertę;

17.4.9. ilgalaikio turto vienetų vertės dalį, sukurtą už Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas, taip pat sukurtą už dotacijų, subsidijų ir joms prilygintas lėšas;

17.4.10. eksploatuojamo, tačiau Ūkio subjekto balanse nesančio, ilgalaikio turto vertę.

III SKYRIUS SĄNAUDŲ PASKIRSTYMO TAISYKLĖS

18. Ūkio subjektas veikloje patiriamas sąnaudas nustato, vadovaudamasis buhalterinės apskaitos registrų įrašais, pagal kuriuos buvo sudaryta finansinė atskaitomybė. Perkeldamas duomenis iš buhalterinės apskaitos registrų į Reguliavimo apskaitos sistemą, Ūkio subjektas privalo:

18.1. užtikrinti, kad būtų perkelti visi bei teisingi duomenys;

18.2. į Reguliavimo apskaitos sistemą perkeliamas sąnaudas suskirstyti į Aprašo 19 punkte nurodytas sąnaudų grupes, remdamasi sąnaudų vienaarūšiškumu (homogeniškumu);

18.3. užtikrinti, kad Reguliavimo apskaitos sistemoje būtų galimybė patikrinti sąnaudų perkėlimo išsamumą bei teisingumą.

19. Visos Ūkio subjekto patiriamos sąnaudos turi būti suskirstytos į šias sąnaudų grupes:

19.1. geriamojo vandens įsigijimo sąnaudos;

- 19.2. nuotekų tvarkymo paslaugų pirkimo sąnaudos;
- 19.3. elektros energijos sąnaudos;
- 19.4. technologinių medžiagų ir technologinio kuro sąnaudos;
- 19.5. kuro transportui sąnaudos;
- 19.6. šilumos energijos sąnaudos;
- 19.7. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos;
- 19.8. einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos;
- 19.9. personalo sąnaudos;
- 19.10. mokesčių sąnaudos;
- 19.11. finansinės sąnaudos;
- 19.12. administracinės sąnaudos;
- 19.13. rinkodaros ir pardavimų sąnaudos;
- 19.14. kitos paskirstomos sąnaudos;
- 19.15. kitos sąnaudos;

20. Sąnaudos, kurių apimtis per ataskaitinį laikotarpį priklauso nuo suteiktų (parduotų) paslaugų kiekio per tą laikotarpį, laikomos kintamomis sąnaudomis. Kintamoms sąnaudoms yra priskiriamos geriamojo vandens įsigijimo, nuotekų tvarkymo paslaugų pirkimo, elektros energijos technologinėms reikmėms, technologinio kuro, šilumos energijos technologinėms reikmėms, mokesčio už valstybinius gamtos išteklius, mokesčio už taršą, automobilių, skirtų geriamojo vandens arba nuotekų transportavimui, kuro sąnaudos.

Sąnaudos, kurių apimtis per ataskaitinį laikotarpį nepriklauso nuo suteiktų (parduotų) paslaugų kiekio per tą laikotarpį, laikomos pastoviomis sąnaudomis. Pastovioms sąnaudoms yra priskiriamos visos, išskyrus geriamojo vandens įsigijimo, nuotekų tvarkymo paslaugų pirkimo, elektros energijos technologinėms reikmėms, technologinio kuro, šilumos energijos technologinėms reikmėms, mokesčio už valstybinius gamtos išteklius, mokesčio už taršą, automobilių, skirtų geriamojo vandens arba nuotekų transportavimui, kuro sąnaudos.

21. Skaičiuodamas reguliuojamos veiklos nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas ir ilgalaikio turto balansines vertes Ūkio subjektas turi vadovautis šiais principais:

21.1. Skaičiuodamas ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas ir balansines vertes, Ūkio subjektas privalo taikyti Komisijos nustatytą ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpį (pagal Aprašo 1 priedą) ir tiesiogiai proporcingą nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo metodą;

21.2. Ilgalaikio turto vieneto nusidėvėjimas turi būti pradėdamas skaičiuoti nuo kito mėnesio, nei turtas buvo pradėtas naudoti, 1 dienos;

21.3. Jei ilgalaikio turto vienetas Aprašo 1 priede nėra nustatyto ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpio, tai Ūkio subjektas turi pasirinkti ir taikyti ekonomiškai pagrįstą ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpį;

21.4. Kai ilgalaikio materialiojo turto rekonstravimas ar remontas pailgina turto naudingo tarnavimo laiką ir (ar) pagerina jo naudingąsias savybes ir šių darbų verte didinama ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikaina ir (ar) patikslinamas turto naudingo tarnavimo laikas, ilgalaikio turto vertė ir (ar) ilgalaikio turto naudingo tarnavimo laikas koreguojamas Verslo apskaitos standartuose nustatyta tvarka;

21.5. Tuo atveju, kai Ūkio subjektui yra didinamas įstatinis kapitalas turtiniu įnašu, kurio vertė nustatyta turto vertintojų, Ūkio subjektas, skaičiuodamas šio ilgalaikio turto vieneto nusidėvėjimo sąnaudas gali taikyti kitoki, nei Komisijos nustatytą ilgalaikio turto nusidėvėjimo laikotarpį, kuris skaičiuojamas iš Komisijos nustatyto ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpio (pagal Aprašo 1 priedą) atimant turto faktinį naudojimo laiką iki turto perdavimo datos.

Tokio turto nudėvima vertė skaičiuojama iš įsigijimo vertės eliminuojant ilgalaikio turto sukauptą nusidėvėjimą (suskaičiuotą pagal Aprašo 1 priedą) iki turtinio įnašo perdavimo datos, ilgalaikio

turto vertės pokytį, susijusį su ilgalaikio turto perkainojimu bei ilgalaikio turto vienetų vertės pagal Aprašo 17.4 papunktį. Ūkio subjektas, teikdamas Komisijai Apraše nurodytą metinių reguliavimo apskaitos ataskaitų rinkinį, turi pateikti visą informaciją apie turtinį įnašą, kuriuo didinamas Ūkio subjekto įstatinis kapitalas (sprendimo perduoti ilgalaikį turtą kopiją, informaciją apie turto amžių, būklę, įnešto ilgalaikio turto įsigijimo (pradinę) ir balansinę (likutinę) vertes, ilgalaikio turto vertės pokytį, susijusį su ilgalaikio turto perkainojimu bei ilgalaikio turto vienetų vertės dalis pagal Aprašo 17.4 papunktį).

22. Ūkio subjektas, skaičiuodamas teikiamų paslaugų sąnaudas pagal Aprašą, privalo, laikydamasis priešastingumo principo, ataskaitinio laikotarpio sąnaudas paskirstyti paslaugoms, sudarančioms verslo vienetus. Jeigu tiesioginis paskirstymas nėra galimas, Ūkio subjektas, ataskaitinio laikotarpio sąnaudas paskirstydamas paslaugoms (produktams), privalo naudoti atitinkamus sąnaudų paskirstymo kriterijus. Nustatydamas sąnaudų paskirstymo kriterijus, Ūkio subjektas turi naudoti objektyvią veiklos ir (arba) finansinę informaciją bei laikytis Aprašo 12 punkte nustatytų principų, ypač priešastingumo principo.

23. Ūkio subjektas, vadovaudamasis šio Aprašo 10 punkte nurodytais principais, visas patiriamas sąnaudas galutinėms paslaugoms privalo priskirti vienai iš šių kategorijų:

23.1. tiesioginių paskirstomų sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, kurių atsiradimą (susiformavimą) ir apimtį lėmė konkrečios paslaugos (produktai) ir jų apimtis ataskaitiniu laikotarpiu;

23.2. netiesioginių paskirstomų sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, kurių atsiradimą (susiformavimą) lėmė keleto paslaugų grupė, vidinis procesas ar jų grupė, ir kurių ryšys su konkrečiomis paslaugomis (produktais) yra netiesioginis. Šios sąnaudos paskirstomos taikant norminius ekonomine, technine logika pagrįstus paskirstymo kriterijus;

23.3. bendrųjų paskirstomų sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, skirtos Ūkio subjekto bendram veiklos palaikymui (užtikrinimui), kurios su konkrečiomis paslaugomis neturi nei tiesioginio, nei netiesioginio ryšio, tačiau kurių atsiradimą (susiformavimą) lėmė poreikis užtikrinti Ūkio subjekto organizacinės veiklos nepertraukiamumą, saugumą, stabilumą;

23.4. nepaskirstomų sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, nepriskirtinos nė vienai iš Aprašo 19 punkte paminėtų kategorijų ir sąnaudos, išvardintos Aprašo 28 punkte.

24. Tiesioginių sąnaudų kategorijos sąnaudų straipsnius Ūkio subjektas turi paskirstyti tiems verslo vienetams ir paslaugoms, kurios tiesiogiai nulėmė tų sąnaudų atsiradimą (susiformavimą).

25. Netiesioginių sąnaudų kategorijai priskirtas sąnaudas Ūkio subjektas gali paskirstyti iš karto, naudodamas sąnaudų kriterijus, objektyviausiai atspindinčius priežastinį sąnaudų formavimosi ryšį, arba naudodama tarpinius sąnaudų centrus verslo vienetams ir paslaugoms, kurie netiesiogiai bendrai lėmė tų sąnaudų atsiradimą (susiformavimą). Visas netiesiogines sąnaudas, susijusias su būtinų funkcijų atlikimu teikiant paslaugas jų gavėjams, Ūkio subjektas pagal poreikį gali suskirstyti į šiuos sąnaudų centrus:

25.1. infrastruktūros valdymo ir eksploatacijos veiklą;

25.2. infrastruktūros plėtros veiklą;

25.3. paslaugų teikimo veiklą;

25.4. paslaugų plėtros veiklą;

25.5. pardavimo veiklą;

25.6. klientų aptarnavimo veiklą;

25.7. gedimų šalinimo veiklą;

25.8. atsiskaitymų ir apskaitos veiklą;

25.9. transporto valdymo veiklą;

25.10. materialinio aprūpinimo veiklą;

25.11. personalo valdymo veiklą;

25.12. kita.

26. Sąnaudų centrams priskirtas netiesiogines sąnaudas Ūkio subjektas turi paskirstyti verslo vienetams ir paslaugoms. Tokį sąnaudų paskirstymą Ūkio subjektas turi atlikti naudodamas sąnaudų kriterijus, objektyviausiai atspindinčius priežastinį sąnaudų formavimosi ryšį tarp sąnaudų centro, kurio sąnaudos skirstomos, ir sąnaudų centro, kuriam sąnaudos yra priskiriamos. Ūkio subjektas privalo pagrįsti, kad kiekvienas netiesioginių sąnaudų kriterijus atitinka Aprašo 10 punkte numatytus principus.

27. Bendrosios sąnaudos, išskyrus nusidėvėjimo sąnaudas, kurioms Ūkio subjektas, vadovaudamasis priežastingumo principu, turi priskirti kaip galima mažiau sąnaudų, paskirstomos verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) pagal atitinkamam verslo vienetui ir konkrečiai paslaugai (produktui) priskirtą pastoviųjų tiesioginių ir netiesioginių sąnaudų sumą. Ilgalaikio turto, skirto bendram veiklos palaikymui (užtikrinimui), nusidėvėjimo sąnaudos atitinkamiems verslo vienetams ir paslaugoms priskiriamos Aprašo 17 punkte nustatyta ilgalaikio turto paskirstymo tvarka.

28. Nepaskirstomas sąnaudas, kurias galima identifikuoti iš buhalterinės apskaitos registru, Ūkio subjektas turi įtraukti į Reguliavimo apskaitos sistemą, tačiau tokias sąnaudas, jas perkeldamas iš buhalterinės apskaitos registru į Reguliavimo apskaitos sistemą, Ūkio subjektas turi priskirti nepaskirstomoms sąnaudoms. Ūkio subjektui, vykdančiam sąnaudų paskirstymą, draudžiama reguliuojamų kainų paslaugoms ir atitinkamiems verslo vienetams, į kurių sudėtį įeina reguliuojamų kainų paslaugos, priskirti šias nepaskirstomas sąnaudas:

28.1. beviltiškas skolas, baudas, delspinigius;

28.2. paramą, labdarą ir vartotojų švietimo sąnaudas, išskyrus tas, kurios privalomos pagal teisės aktų reikalavimus;

28.3. tantjemų išmokas;

28.4. narystės, stojamųjų įmokų sąnaudas, išskyrus sąnaudas dėl teisės aktuose numatyto privalomo dalyvavimo, tiesiogiai susijusio su reguliuojamu verslo vienetu;

28.5. patirtas palūkanų ir kitas finansinės-investicinės veiklos sąnaudas;

28.6. komandiruočių, personalo mokymo, sudarančias daugiau kaip 0,1 proc. reguliuojamos veiklos verslo vienetų pastoviųjų sąnaudų

28.7. reprezentacijos, reklamos, viešųjų ryšių, rinkodaros, tyrimų, apklausų ir stebėsenos sąnaudas, sudarančias daugiau kaip 0,03 proc. reguliuojamos veiklos verslo vienetų pastoviųjų sąnaudų;

28.8. konsultacinių ir teisinių paslaugų sąnaudas, sudarančias daugiau kaip 0,5 proc. reguliuojamos veiklos verslo vienetų pastoviųjų sąnaudų

28.9. nenaudojamo, likviduoto, nurašyto, esančio atsargose ilgalaikio turto nusidėvėjimo bei palaikymo sąnaudas, išnuomoto ar išsinuomoto, panaudos teisėmis gauto ar perduoto turto nusidėvėjimo sąnaudas, išskyrus užkonservuoto turto palaikymo sąnaudas, jei Ūkio subjektas pateikia ekonominį ar teisinį pagrindimą dėl turto užkonservavimo pagrįstumo;

28.10. nebaigtos statybos ilgalaikio turto sąnaudas;

28.11. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalį, priskaičiuojamą nuo ilgalaikio turto vienetų vertės, sukurtos už Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas, dotacijų ir subsidijų ir joms prilygintas lėšas;

28.12. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalį, priskaičiuojamą nuo ilgalaikio turto vienetų vertės pokyčio, susijusio su turto perkainojimu;

28.13. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas nuo plėtros darbų, iki ilgalaikio turto vienetų, kurių formavimui buvo atliekami plėtros darbai, eksploatacijos pradžios;

28.14. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas nuo prestižo, investicinio turto, finansinio turto, kito ilgalaikio turto, kuris nėra būtinas reguliuojamai veiklai vykdyti;

28.15. išmokas pagal kolektyvinę sutartį (tarp jų – išmokas įvairioms kultūros, sveikatinimo ir sporto paslaugoms, gimimo pašalpas, išmokas už mokymosi ir papildomas atostogas, pašalpas mirties atveju, pašalpas už nepilnamečius ir neįgalius šeimos narius, paramą profsąjungoms bei

kitas išmokas darbuotojams pagal kolektyvinę sutartį), kurios viršija Lietuvos Respublikos darbo kodekse ir kituose teisės aktuose numatytas privalomas išmokas;

28.16. mokymų dalyvių maitinimo, konkursų, parodų, įvairių renginių, organizavimo, dovanų pirkimo, žalos atlyginimo, išskyrus dėl gamtos stichijų ar *force majeure* aplinkybių, vartotojų patirtų nuostolių atlyginimas, pelno mokesčio nuo dividendų, sporto salių ir kaimo turizmo teikiamų paslaugų bei kitų panašaus pobūdžio paslaugų, susijusių su rekreacija, įsigijimo sąnaudas;

28.17. sąnaudas, susijusias su Ūkio subjekto įvaizdžio kūrimo tikslais, atostoginių kaupinių ir atidėjinių, valdybos narių atlyginimų, salių nuomos, svečių maitinimo ir kitos panašaus pobūdžio sąnaudas.

28.18. nepagrįstų vidaus sandorių sąnaudas.

29. Draudžiamas paskirstyti sąnaudas Ūkio subjektas turi identifikuoti ir perkelti iš buhalterinės apskaitos registrų į Reguliavimo apskaitos sistemos nepaskirstomų sąnaudų kategoriją. Ūkio subjektas suskaičiuotą veiklos rezultatą Reguliavimo apskaitos sistemoje turi išskirti kaip atskirą sąnaudų grupę.

IV SKYRIUS

SU APSKAITOS ATSKYRIMU IR SU SĄNAUDŲ PASKIRSTYMU SUSIJUSIŲ REIKALAVIMŲ SĄVADAS

30. Ūkio subjektas turi suformuoti ir naudoti tokią Reguliavimo apskaitos sistemą, kuri leistų, pasibaigus einamojo ataskaitinio laikotarpio ketvirčiui, Komisijos reikalavimu per 30 darbo dienų pateikti Reguliavimo apskaitos sistemos informaciją už pasibaigusią einamojo ataskaitinio laikotarpio dalį.

31. Ūkio subjektas turi suformuoti ir naudoti tokią Reguliavimo apskaitos sistemą, kurios teikiama informacija Komisijai leistų visiškai įsitikinti Apskaitos atskyrimo taisyklių, nurodytų šio Aprašo II skyriuje, ir Sąnaudų paskirstymo taisyklių, nurodytų šio Aprašo III skyriuje, vykdymu. Reguliavimo apskaitos sistemos teikiama informacija turi atitikti šiuos kriterijus:

31.1. tinkamumo kriterijų – ataskaitose pateikiami duomenys ir informacija turi būti tinkami ir pakankami informacijos gavėjui, vertinant Ūkio subjekto vykdomoje veikloje gautų pajamų, patirtų sąnaudų, naudojamo ilgalaikio turto paskirstymą verslo vienetams ir paslaugoms;

31.2. patikimumo kriterijų – ataskaitose pateikiami duomenys ir informacija turi tiksliai atspindėti Ūkio subjekto finansinę būklę, jose neturi būti reikšmingų klaidų ir nukrypimų;

31.3. palyginamumo kriterijų – ataskaitose pateikiami duomenys ir informacija turi sudaryti galimybę palyginti Ūkio subjekto skirtingų laikotarpių Reguliavimo apskaitos atskaitomybės duomenis;

31.4. reikšmingumo kriterijų – ataskaitose turi būti pateikiami visi reikšmingi duomenys ir informacija. Duomenys ir informacija laikoma reikšmingais, jei jų (jos) nepateikimas ar klaidingas pateikimas gali turėti įtakos priimamiems sprendimams ar vertinimams, daromiems remiantis ataskaitomis, parengtomis pagal Reguliavimo apskaitos sistemą.

32. Reguliavimo apskaitos sistemos laisvos formos aprašas (toliau – Sistemos aprašas) turi atskleisti Ūkio subjekto Sistemoje naudojamus principus, metodus ir tvarkas, atliekant apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą. Sistemos apraše Ūkio subjektas turi nurodyti, koks laikotarpis yra laikomas Ūkio subjekto finansiniais metais. Sistemos aprašą Komisijai Ūkio subjektas privalo pateikti su šiais neatskiriamą Sistemos aprašo dalį sudarančiais priedais:

32.1. detalus kiekvieno verslo vieneto paslaugų sąrašas ir paslaugos aprašymas. Jei Ūkio subjektas keičia verslo vieneto paslaugų sąrašą, jis privalo pateikti Komisijai naują sąrašą, nurodydamas padarytus pakeitimus, ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo pusės einamojo ataskaitinio laikotarpio pabaigos;

32.2. Ūkio subjekto parengtas ir veikloje naudojamas detalus, veiklos poreikiams pritaikytas pajamų, sąnaudų ir ilgalaikio turto sąskaitų planas, leidžiantis Ūkio subjektui įgyvendinti Aprašo reikalavimus dėl apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo bei leidžiantis vykdyti reguliuojamos veiklos apskaitą pagal Sistemos aprašą;

32.3. ilgalaikio turto ir netiesioginių sąnaudų paskirstymo kriterijų sąrašas, kuriame nurodyta kiekvieno kriterijaus ekonominė prasmė ir pagrįstumas;

32.4. ilgalaikio turto vienetų ir (arba) jų grupių nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpių sąrašas;

32.5. kita informacija, įrodanti, kad Ūkio subjekto suformuota Reguliavimo apskaitos sistema, kurios pagrindu verslo vienetams ir paslaugoms yra paskirstomos pajamos, sąnaudos ir ilgalaikis turtas, atitinka Aprašo reikalavimus.

33. Apie naudojamos Reguliavimo apskaitos sistemos, kurios pagrindu verslo vienetams ir paslaugoms yra paskirstomos pajamos, sąnaudos ir ilgalaikis turtas, pakeitimus Ūkio subjektas privalo pranešti Komisijai:

33.1. teikdamas pakeistą Sistemos aprašą su priedais per 30 kalendorinių dienų nuo tokių pakeitimų dienos, jei įvykdyti pakeitimai lėmė reikšmingus skirtumus;

33.2. teikdamas Aprašo 34 punkte nurodytą metinių atskaitų rinkinį, jei įvykdyti pakeitimai nelėmė reikšmingų skirtumų.

33.3. Ūkio subjektai veiklą pradėję po Aprašo įsigaliojimo dienos Komisijai, privalo per šešis mėnesius nuo veiklos vykdymo pradžios pateikti Sistemos aprašą.

34. Ūkio subjektas, pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui (finansiniams metams), ne vėliau kaip iki kito ataskaitinio laikotarpio penkto mėnesio pirmos dienos, parengia ir pateikia Komisijai metinių Reguliavimo apskaitos (atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo) ataskaitų (toliau – Reguluojamos veiklos ataskaitos) rinkinį, kuris turi būti pakankamai išsamus, kad Komisija galėtų visiškai įsitikinti, jog ataskaitiniu laikotarpiu Ūkio subjekto naudota Reguliavimo apskaitos sistema įgyvendino Apskaitos atskyrimo taisykles, nurodytas šios Aprašo II skyriuje, ir Sąnaudų paskirstymo taisykles, nurodytas šios Aprašo III skyriuje. Ūkio subjekto metinių Reguluojamos veiklos atskaitų rinkinį sudaro:

34.1. Ūkio subjekto Sistemos aprašas ir vadovo raštiškas patvirtinimas, kad Ūkio subjekto veiklos ataskaitiniu laikotarpiu naudota Reguliavimo apskaitos sistema bei metinių Reguluojamos veiklos atskaitų rinkinyje pateikta ataskaitinio laikotarpio informacija atitinka šiame Apraše nustatytų apskaitos atskyrimo taisyklių ir sąnaudų paskirstymo taisyklių reikalavimus;

34.2. ataskaitinio laikotarpio Ūkio subjekto balanso ataskaita pagal finansinę apskaitą (Aprašo 2 priedas);

34.3. ataskaitinio laikotarpio reguliuojamos veiklos pelno (nuostolių) ataskaita (Aprašo 3 priedas);

34.4. ataskaitinio laikotarpio reguliuojamos veiklos sąnaudų paskirstymo verslo vienetams ir paslaugoms ataskaita (Aprašo 4 priedas);

34.5. ataskaitinio laikotarpio reguliuojamos veiklos ilgalaikio turto įsigijimo ir balansinės vertės suvestinė ataskaita (Aprašo 5 priedas);

34.6. ataskaitinio laikotarpio reguliuojamo ilgalaikio turto įsigijimo vertės paskirstymo verslo vienetams ir paslaugoms ataskaita (Aprašo 6 priedas);

34.7. ataskaitinio laikotarpio reguliuojamo ilgalaikio turto balansinės vertės paskirstymo verslo vienetams ir paslaugoms ataskaita (Aprašo 7 priedas);

34.8. ataskaitinio laikotarpio geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo paslaugų realizacija (Aprašo 8 priedas);

34.9. ataskaitinio laikotarpio technologiniai rodikliai (Aprašo 9 priedas);

34.10. ataskaitinio laikotarpio personalo duomenų ataskaita (Aprašo 10 priedas);

34.11. ataskaitinio laikotarpio elektros energijos suvartojimo ataskaita (Aprašo 11 priedas);

34.12. ataskaitinio laikotarpio veiklos ir plėtros plano vykdymo ataskaita (Aprašo 12 priedas).

34.13. vidaus sandoriais įsigyjamų paslaugų arba prekių, reikalingų reguliuojamai veiklai vykdyti, poreikio ir ekonominės naudos ataskaita (Aprašo 13 priedas). Ataskaitą teikia Ūkio subjektas, ataskaitiniu laikotarpiu vidaus sandoriais įsigijęs paslaugų ar prekių reguliuojamos veiklos vykdymui. Ataskaitoje turi būti aiškiai nurodyta, kuriam sąnaudų pogrupiui priskirtos vidaus sandoriais įsigijamos paslaugos arba prekės.

34.14. Ūkio subjekto metinių finansinių ataskaitų rinkinys sudaromas pagal Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymą. Jei geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo veiklą vykdo susijusių Ūkio subjektų grupė, tai turi būti pateiktas kiekvieno Ūkio subjekto metinis finansinių ataskaitų rinkinys bei konsoliduotas metinių finansinių ataskaitų rinkinys, jei toks pagal Lietuvos Respublikos konsoliduotos finansinės atskaitomybės įstatymą, sudaromas;

34.15. Ūkio subjekto nuožiūra pateikiami kiti dokumentai ir informacija, padedantys Komisijai įsitikinti, kad Ūkio subjektas ataskaitiniu laikotarpiu vykdė Apraše nustatytas apskaitos atskyrimo taisykles ir sąnaudų paskirstymo taisykles.

35. Komisijai raštu pareikalavus, Ūkio subjektas per 10 darbo dienų privalo detalizuoti Komisijai pateiktus dokumentus ir (arba) suteikti papildomos informacijos. Ūkio subjektas privalo užtikrinti, kad Komisijai teikiama informacija būtų tiksli, teisinga, pagrįsta, palyginama ir išsami. Komisija turi teisę reikalauti, kad Ūkio subjekto parengtas Sistemos aprašas atitiktų Aprašo reikalavimus. Ūkio subjektai privalo pakoreguoti ir pateikti Komisijai patikslintą Sistemos aprašą per Komisijos nustatytą protingą terminą.

36. Paaaiškėjus, kad pateiktose Reguluojamos veiklos ataskaitose nurodyti netikslūs duomenys, Ūkio subjektas privalo nedelsiant raštu informuoti Komisiją, nurodant kokie duomenys ir dėl kokių priežasčių turi būti pakoreguoti, bei per 10 darbo dienų Komisijai pateikti patikslintas reguliuojamos veiklos ataskaitas per Duomenų surinkimo ir analizės informacinę sistemą (DSAIS).

37. Ūkio subjekto naudojamas Sistemos aprašas bei metinių reguliavimo apskaitos ataskaitų rinkinys, išskyrus konfidencialią informaciją, yra vieša ir skelbiama Ūkio subjekto tinklalapyje. Ūkio subjektas, teikdamas Komisijai metinių reguliavimo apskaitos ataskaitų rinkinį, privalo nurodyti, kokia informacija yra konfidenciali, bei nurodyti tos informacijos laikymo konfidencialia teisinį pagrindą.

38. Ūkio subjekto Komisijai pateiktas Reguluojamos veiklos ataskaitų rinkinys privalo būti audituotas nepriklausomo auditoriaus (toliau – Auditorius). Ūkio subjektas privalo pateikti Komisijai Auditoriaus išvadą. Nepriklausomo auditoriaus patikros objektas turi būti Ūkio subjekto ataskaitiniu laikotarpiu naudotos Reguliavimo apskaitos sistemos atitiktis šiame Apraše nustatytoms taisyklėms bei metinėse Reguluojamos veiklos ataskaitose teikiamų duomenų už ataskaitinį laikotarpį atitikimas Aprašo reikalavimams. Nepriklausomo auditoriaus išvada yra vieša ir skelbiama Ūkio subjekto tinklalapyje.

39. Auditoriui atsisakius pareikšti nuomonę ar pareiškus neigiamą nuomonę apie ūkio subjekto ataskaitose esančią informaciją, Ūkio subjektas privalo užtikrinti reguliuojamos veiklos apskaitos duomenų patikimumą bei teisingumą ir užtikrinti, kad būtų atliktas pakartotinis audito vertinimą, kurio sąnaudos nėra laikomos būtinosiomis sąnaudomis ir yra nepaskirstomos.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

40. Komisija, vertindama Ūkio subjekto pateiktus duomenis, tarp jų ir duomenis apie pajamų, patirtų sąnaudų, ilgalaikio turto dydį bei struktūrą, naudoja:

40.1. tiesiogiai iš Ūkio subjekto gautus Reguliavimo apskaitos sistemos duomenis bei kitą informaciją, gautą vykdant kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytus reikalavimus;

40.2. turimus duomenis apie atitinkamas paslaugų (produktų) pajamas, sąnaudas, ilgalaikį turtą.

41. Ūkio subjektai privalo atsakingai planuoti pinigų srautus bei pelno paskirstymo metu įvertinti bent 5 artimiausių metų investicijų poreikį ir, jei reikia, numatyti rezervą, užtikrinantį pakankamą reguliuojamoje veikloje naudojamo ilgalaikio turto sukūrimo ar atstatymo finansavimą. Komisija, nustatydamą teikiamų paslaugų kainų viršutines ribas ir reguliuojamas kainas, įvertina šio punkto reikalavimų laikymąsi.

42. Komisija turi teisę iš Ūkio subjekto per Komisijos nustatytą protingą terminą gauti visą informaciją ir dokumentus, įskaitant pirminių apskaitos dokumentų kopijas, būtinus Įstatyme numatytiems Komisijos funkcijoms vykdyti.

43. Aprašo priedus bei kitus dokumentus, nurodytus 34 punkte, Ūkio subjektas privalo pateikti elektronine forma per Komisijos Duomenų surinkimo ir analizės informacinę sistemą (DSAIS).

44. Ūkio subjektas, pažeidęs Aprašo reikalavimus, taip pat už informacijos, nurodytos Apraše, nepateikimą ar žinomai klaidingos informacijos pateikimą, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

45. Esant neaiškumų dėl šio Aprašo nuostatų taikymo Ūkio subjektas turi teisę, o esant neaiškumų dėl tam tikrų sąnaudų priskyrimo reguliuojamai ar nereguliuojamai veiklai – privalo kreiptis į Komisiją metodinės pagalbos. Komisija, gavusi Ūkio subjekto prašymą, teikia konsultaciją Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka.

46. Komisijos veiksmai ar neveikimas, įgyvendinant Aprašą, gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka ir sąlygomis.